

З А К О Н   У К Р А Ї Н И

**Про державне прогнозування та розроблення програм
економічного і соціального розвитку України**

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, N 25, ст.195)

{ Із змінами, внесеними згідно із Законами
N 4731-VI ([4731-17](#)) від 17.05.2012, ВВР, 2013, N 15, ст.98
N 5463-VI ([5463-17](#)) від 16.10.2012, ВВР, 2014, N 4, ст.61 }

{ У тексті Закону слова "уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань економічної політики", "центральний орган виконавчої влади з питань економічної політики" в усіх відмінках замінено словами "центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сфері економічного і соціального розвитку" у відповідному відмінку згідно із Законом N 5463-VI ([5463-17](#)) від 16.10.2012 }

Цей Закон визначає правові, економічні та організаційні засади формування цілісної системи прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку України, окремих галузей економіки та окремих адміністративно-територіальних одиниць як складової частини загальної системи державного регулювання економічного і соціального розвитку держави. Законом встановлюється загальний порядок розроблення, затвердження та виконання зазначених прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку, а також права та відповідальність учасників державного прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку.

{ Преамбула із змінами, внесеними згідно із Законом N 4731-VI ([4731-17](#)) від 17.05.2012 }

Р о з д і л І

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

державне прогнозування економічного і соціального розвитку - науково обгрунтоване передбачення напрямів розвитку країни, окремих галузей економіки або окремих адміністративно-територіальних одиниць, можливого стану економіки та соціальної сфери в майбутньому, а також альтернативних шляхів і строків досягнення параметрів економічного і соціального розвитку. Прогноз економічного і соціального розвитку є засобом обгрунтування вибору тієї чи іншої стратегії та прийняття конкретних рішень державними органами, органами місцевого самоврядування щодо регулювання соціально-економічних процесів; { Абзац другий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5463-VI ([5463-17](#)) від 16.10.2012 }

програми економічного і соціального розвитку - державні цільові програми економічного, соціального розвитку, програми економічного, соціального розвитку Автономної Республіки Крим, областей, районів, міст; { Абзац третій статті 1 в редакції Закону N 4731-VI ([4731-17](#)) від 17.05.2012 }

прогнози та програмні документи економічного і соціального розвитку - документи, що відповідають вимогам законодавства України щодо документів і відображають прогнози та програми економічного і соціального розвитку;

учасники державного прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку - органи державної влади, які розробляють, затверджують і здійснюють прогнози та програмні документи економічного і соціального розвитку, а саме: Кабінет Міністрів України, центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сфері економічного і соціального розвитку, інші центральні органи виконавчої влади, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування. { Абзац п'ятий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4731-VI ([4731-17](#)) від 17.05.2012 }

Стаття 2. Принципи державного прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку
{ Назва статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4731-VI ([4731-17](#)) від 17.05.2012 }

Основними принципами, на яких базується державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку, є: { Абзац перший статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4731-VI ([4731-17](#)) від 17.05.2012 }

принцип цілісності, який забезпечується розробленням взаємоузгоджених прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку України, окремих галузей економіки та окремих адміністративно-територіальних одиниць на коротко- та середньостроковий періоди і на більш тривалий період; { Абзац другий статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4731-VI ([4731-17](#)) від 17.05.2012 }

принцип об'єктивності, який полягає в тому, що прогнози та програмні документи економічного і соціального розвитку

розробляються на основі даних органів державної статистики, центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сфері економічного і соціального розвитку, інших центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, а також звітних даних із офіційних видань Національного банку України; { Абзац третій статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4731-VI ([4731-17](#)) від 17.05.2012 }

принцип науковості, який забезпечується розробленням прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку на науковій основі, постійним удосконаленням методології та використанням світового досвіду в галузі прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку;

принцип гласності, який полягає в тому, що прогнозні та програмні документи економічного і соціального розвитку є доступними для громадськості. Інформування про цілі, пріоритети та показники цих документів забезпечує суб'єктів підприємницької діяльності необхідними орієнтирами для планування власної виробничої діяльності;

принцип самостійності, який полягає в тому, що місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень відповідають за розроблення, затвердження та виконання прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку відповідних адміністративно-територіальних одиниць. Прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку забезпечує координацію діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування;

принцип рівності, який полягає в дотриманні прав та врахуванні інтересів місцевого самоврядування та суб'єктів господарювання всіх форм власності;

принцип дотримання загальнодержавних інтересів, який полягає в тому, що органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування повинні здійснювати розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку виходячи з необхідності забезпечення реалізації загальнодержавної соціально-економічної політики та економічної безпеки держави.

Стаття 3. Законодавство про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку

{ Назва статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4731-VI ([4731-17](#)) від 17.05.2012 }

Правовою основою державного прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку є Конституція України ([254к/96-ВР](#)), цей Закон, інші закони України та підзаконні нормативно-правові акти, прийняті на їх виконання.

{ Текст статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4731-VI ([4731-17](#)) від 17.05.2012 }

Р о з д і л ІІ

ПРОГНОЗНІ І ПРОГРАМНІ ДОКУМЕНТИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Стаття 4. Система прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку

Система прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку складається з:

прогнозів економічного і соціального розвитку України на середньо- та короткостроковий періоди;

прогнозів розвитку окремих галузей економіки на середньостроковий період;

загальнодержавних програм економічного, соціального розвитку, інших державних цільових програм;

прогнозів економічного і соціального розвитку Автономної Республіки Крим, областей, районів та міст на середньостроковий період;

програм економічного і соціального розвитку Автономної Республіки Крим, областей, районів та міст на короткостроковий період.

{ Частина перша статті 4 в редакції Закону N 4731-VI ([4731-17](#)) від 17.05.2012 }

У разі необхідності прогнозні і програмні документи економічного і соціального розвитку можуть розроблятися на більш тривалий період.

Стаття 5. Розробка прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку

Прогнозні та програмні документи економічного і соціального розвитку розробляються на основі комплексного аналізу демографічної ситуації, стану використання природного, виробничого, науково-технічного та трудового потенціалу, конкурентоспроможності вітчизняної економіки, оцінки досягнутого рівня розвитку економіки і соціальної сфери та з урахуванням впливу зовнішніх політичних, економічних та інших факторів і очікуваних тенденцій зміни впливу цих факторів у перспективі.

Показники прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку є орієнтиром для розроблення суб'єктами підприємницької діяльності власних прогнозів, планів, бізнес-планів та інших документів.

Прогнозні і програмні документи економічного і соціального розвитку розробляються у строки та у порядку, встановлені Кабінетом Міністрів України.

{ Частина третя статті 5 в редакції Закону N 4731-VI ([4731-17](#))
від 17.05.2012 }

Стаття 6. Прогноз економічного і соціального розвитку
України на середньостроковий період

Прогноз економічного і соціального розвитку України на середньостроковий період розробляється на п'ять років.

У прогнозі економічного і соціального розвитку України на середньостроковий період повинні бути відображені:

аналіз соціально-економічного розвитку країни за попередній період та характеристика головних проблем розвитку економіки і соціальної сфери;

очікувані зміни зовнішньополітичної та зовнішньоекономічної ситуації та їх вплив на економіку країни;

оцінка впливу можливих заходів державної політики у прогностичному періоді на розвиток економіки і соціальної сфери;

цілі та пріоритети економічного і соціального розвитку у середньостроковому періоді та пропозиції щодо напрямів державної політики у цей період;

прогноз кон'юнктури на внутрішніх та зовнішніх ринках стратегічно важливих видів товарів та послуг;

основні макроекономічні та інші необхідні показники і баланси економічного і соціального розвитку, в тому числі у розрізі галузей економіки, Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя;

висновки щодо тенденцій розвитку економіки країни протягом середньострокового періоду.

Прогноз економічного і соціального розвитку України на середньостроковий період використовується під час розроблення проекту Програми діяльності Кабінету Міністрів України і публікується в газеті "Урядовий кур'єр".

Стаття 7. Прогноз економічного і соціального розвитку
України на короткостроковий період

Прогноз економічного і соціального розвитку України на короткостроковий період розробляється щорічно на наступний рік.

У прогнозі економічного і соціального розвитку України на короткостроковий період повинні бути відображені:

аналіз соціально-економічного розвитку країни за минулий та поточний роки та характеристика головних проблем розвитку економіки і соціальної сфери;

очікувані зміни зовнішньополітичної та зовнішньоекономічної ситуації та їх вплив на економіку країни;

оцінка впливу можливих заходів державної політики у прогностному періоді на розвиток економіки і соціальної сфери;

основні макроекономічні та інші необхідні показники і баланси економічного і соціального розвитку, в тому числі у розрізі галузей економіки, Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя;

висновки щодо розвитку економіки країни у наступному році.

Показники прогнозу економічного і соціального розвитку України на короткостроковий період використовуються для розроблення державних цільових програм та для оцінки надходжень і формування показників Державного бюджету України.

{ Частина третя статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4731-VI ([4731-17](#)) від 17.05.2012 }

Стаття 8. Загальнодержавні програми економічного, соціального розвитку, інші державні цільові програми

Порядок розроблення, затвердження і виконання загальнодержавних програм економічного, соціального розвитку, інших державних цільових програм визначається Законом України "Про державні цільові програми" (1621-15).

{ Стаття 8 в редакції Закону N 4731-VI ([4731-17](#)) від 17.05.2012 }

Р о з д і л ІІІ

РОЗРОБКА ПРОГНОЗНИХ ТА ПРОГРАМНИХ ДОКУМЕНТІВ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ АВТОНОМНОЇ РЕСПУБЛІКИ КРИМ, ОБЛАСТЕЙ, РАЙОНІВ ТА МІСТ

Стаття 9. Розробка прогнозних та програмних документів економічного і соціального розвитку Автономної Республіки Крим, областей, районів та міст

В Автономній Республіці Крим, областях, районах та містах України розробляються прогнози економічного і соціального розвитку на середньостроковий період та програми економічного і соціального розвитку на короткостроковий період.

Стаття 10. Прогноз економічного і соціального розвитку Автономної Республіки Крим, області, району, міста на середньостроковий період

Прогноз економічного і соціального розвитку Автономної Республіки Крим, області, району, міста на середньостроковий період розробляється на п'ять років.

У прогнозі економічного і соціального розвитку Автономної Республіки Крим, області, району, міста на середньостроковий

період повинні бути відображені:

аналіз соціально-економічного розвитку відповідної адміністративно-територіальної одиниці за попередній період та характеристика головних проблем розвитку її економіки та соціальної сфери;

стан використання природного, виробничого, науково-технічного та трудового потенціалу, екологічна ситуація у відповідній адміністративно-територіальній одиниці;

прогноз кон'юнктури на ринках основних видів товарів та послуг;

можливі шляхи розв'язання головних проблем розвитку економіки та соціальної сфери відповідної адміністративно-територіальної одиниці;

цілі та пріоритети соціально-економічного розвитку в середньостроковий період та пропозиції щодо заходів місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування для їх досягнення;

основні показники соціально-економічного розвитку відповідної адміністративно-територіальної одиниці;

висновки щодо тенденцій розвитку економіки відповідної адміністративно-територіальної одиниці протягом середньострокового періоду.

Стаття 11. Програма економічного і соціального розвитку Автономної Республіки Крим, області, району, міста на короткостроковий період

Програма економічного і соціального розвитку Автономної Республіки Крим, області, району, міста Києва, Севастополя на короткостроковий період розробляється щороку взаємоузгоджено з щорічним посланням Президента України до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище України.

{ Частина перша статті 11 в редакції Закону N 4731-VI ([4731-17](#)) від 17.05.2012 }

У програмі економічного і соціального розвитку Автономної Республіки Крим, області, району, міста на наступний рік повинні бути відображені:

аналіз соціально-економічного розвитку відповідної адміністративно-територіальної одиниці за попередній і поточний роки та характеристика головних проблем розвитку її економіки та соціальної сфери;

стан використання природного, виробничого, науково-технічного та трудового потенціалу, екологічна ситуація у відповідній адміністративно-територіальній одиниці;

можливі шляхи розв'язання головних проблем розвитку економіки і соціальної сфери відповідної адміністративно-територіальної одиниці;

цілі та пріоритети соціально-економічного розвитку відповідної адміністративно-територіальної одиниці в наступному році;

система заходів місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо реалізації соціально-економічної політики з визначенням термінів виконання та виконавців;

основні показники соціально-економічного розвитку відповідної адміністративно-територіальної одиниці;

дані про отримання та використання доходів від розпорядження об'єктами права комунальної власності, ефективності використання об'єктів права комунальної власності, показники розвитку підприємств та організацій, що є об'єктами права комунальної власності.

Р о з д і л І V

ПРОГНОЗИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ

{ Назва розділу IV в редакції Закону N 4731-VI ([4731-17](#)) від 17.05.2012 }

Стаття 12. Розробка прогнозів розвитку галузей

{ Назва статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4731-VI ([4731-17](#)) від 17.05.2012 }

На галузевому рівні розробляються прогнози розвитку галузей економіки на середньостроковий період.

{ Частина перша статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4731-VI ([4731-17](#)) від 17.05.2012 }

Перелік галузей економіки, щодо яких розробляються прогнози розвитку, порядок та терміни їх розроблення визначаються Кабінетом Міністрів України.

{ Частина друга статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4731-VI ([4731-17](#)) від 17.05.2012 }

Стаття 13. Прогнози розвитку галузей економіки на середньостроковий період

Прогнози розвитку галузей економіки на середньостроковий період розробляються на п'ять років.

У прогнозі розвитку галузі економіки на середньостроковий період повинні бути відображені:

аналіз розвитку відповідної галузі економіки за попередній період;

характеристика використання виробничого потенціалу галузі;

оцінка задоволення потреб у основних видах товарів і послуг, що виробляються підприємствами галузі, на внутрішньому ринку;

характеристика головних проблем розвитку галузі;

прогноз кон'юнктури на внутрішніх і зовнішніх ринках основних видів товарів та послуг галузі;

можливі шляхи розв'язання головних проблем розвитку галузі;

цілі та пріоритети розвитку галузі у середньостроковий період та пропозиції щодо напрямів державної політики у цій галузі;

пропозиції щодо структурної перебудови галузі, технологічного оновлення виробництва, впровадження досягнень науково-технічного прогресу, енергозбереження та підвищення ефективності виробництва;

основні показники розвитку галузі (обсяги та ефективність виробництва, розвиток конкуренції, конкурентоспроможність продукції, забезпеченість сировиною та матеріалами, фінансове становище підприємств галузі, розвиток міжгалузевих зв'язків, ефективність системи збуту продукції, обсяги інвестицій);

висновки щодо тенденцій та напрямів розвитку відповідної галузі протягом середньострокового періоду.

Прогнози розвитку галузей економіки на середньостроковий період затверджуються в порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України.

{ Статтю 14 виключено на підставі Закону N 4731-VI ([4731-17](#)) від 17.05.2012 }

Р о з д і л V

ПОВНОВАЖЕННЯ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ УЧАСНИКІВ ДЕРЖАВНОГО ПРОГНОЗУВАННЯ ТА РОЗРОБЛЕННЯ ПРОГРАМ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Стаття 15. Повноваження Верховної Ради України щодо загальнодержавних програм економічного, соціального розвитку

Верховна Рада України відповідно до Конституції України ([254к/96-ВР](#)) затверджує загальнодержавні програми економічного, соціального розвитку.

{ Стаття 15 в редакції Закону N 4731-VI ([4731-17](#)) від 17.05.2012 }

Стаття 16. Повноваження Кабінету Міністрів України щодо державного прогнозування

{ Назва статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4731-VI ([4731-17](#)) від 17.05.2012 }

Кабінет Міністрів України:

організовує підготовку прогнозів економічного і соціального розвитку України на середньо- та короткостроковий періоди, підготовку прогнозів розвитку окремих галузей економіки на середньостроковий період; { Абзац другий статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4731-VI ([4731-17](#)) від 17.05.2012 }

визначає структуру прогнозних документів економічного і соціального розвитку, строки і порядок їх розроблення, відповідальних виконавців; { Абзац третій статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4731-VI ([4731-17](#)) від 17.05.2012 }

{ Абзац четвертий статті 16 виключено на підставі Закону N 4731-VI ([4731-17](#)) від 17.05.2012 }

схвалює прогнози економічного і соціального розвитку України на середньо- та короткостроковий періоди, прогнози розвитку окремих галузей економіки на середньостроковий період. { Абзац п'ятий статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4731-VI ([4731-17](#)) від 17.05.2012 }

{ Абзац шостий статті 16 виключено на підставі Закону N 4731-VI ([4731-17](#)) від 17.05.2012 }

Стаття 17. Повноваження центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сфері економічного і соціального розвитку, та інших центральних органів виконавчої влади щодо державного прогнозування

{ Назва статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4731-VI ([4731-17](#)) від 17.05.2012 }

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері економічного і соціального розвитку, як головний виконавець та координатор робіт з прогнозування економічного і соціального розвитку: { Абзац перший частини першої статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законами N 4731-VI ([4731-17](#)) від 17.05.2012, N 5463-VI ([5463-17](#)) від 16.10.2012 }

разом з іншими центральними та місцевими органами виконавчої влади, Національним банком України готує прогнози економічного і соціального розвитку України на середньо- та короткостроковий періоди; { Абзац другий частини першої статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4731-VI ([4731-17](#)) від 17.05.2012 }

погоджує прогнози розвитку окремих галузей економіки на середньостроковий період; { Абзац третій частини першої статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4731-VI ([4731-17](#)) від

17.05.2012 }

розробляє структуру прогнозних документів економічного і соціального розвитку, методичні рекомендації щодо їх підготовки, відповідає за впровадження в практику сучасних технологій прогнозування соціально-економічних процесів; { Абзац четвертий частини першої статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4731-VI ([4731-17](#)) від 17.05.2012 }

здійснює організаційно-методичне керівництво та координує підготовку прогнозів економічного і соціального розвитку Автономної Республіки Крим, областей, районів і міст на середньостроковий період та програм економічного і соціального розвитку Автономної Республіки Крим, областей, районів і міст на короткостроковий період.

Інші центральні органи виконавчої влади:

беруть участь у розробленні прогнозів економічного і соціального розвитку України на середньо- та короткостроковий періоди; { Абзац другий частини другої статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4731-VI ([4731-17](#)) від 17.05.2012 }

відповідно до визначеного Кабінетом Міністрів України переліку розробляють прогнози розвитку окремих галузей економіки. { Абзац третій частини другої статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4731-VI ([4731-17](#)) від 17.05.2012 }

Стаття 18. Повноваження Ради міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування щодо державного прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку

Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування розробляють прогнози економічного і соціального розвитку Автономної Республіки Крим, областей, районів і міст на середньостроковий період, програми економічного і соціального розвитку Автономної Республіки Крим, областей, районів і міст на короткостроковий період та забезпечують контроль за виконанням відповідних показників програм економічного і соціального розвитку Автономної Республіки Крим, областей, районів і міст на короткостроковий період.

Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації беруть участь у розробленні проектів прогнозів економічного і соціального розвитку України на середньо- та короткостроковий періоди і загальнодержавних програм економічного, соціального розвитку, інших державних цільових програм, забезпечують виконання завдань, визначених цими програмами, на відповідній території.

{ Частина друга статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4731-VI ([4731-17](#)) від 17.05.2012 }

Стаття 19. Відповідальність посадових осіб за порушення цього Закону

Посадові особи, винні у порушенні цього Закону, притягуються до відповідальності відповідно до законів України.

Р о з д і л VI

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.
2. Кабінету Міністрів України:

у тримісячний строк затвердити структуру та порядок державного розроблення прогнозних та програмних документів економічного і соціального розвитку із встановленням конкретних строків для районів, областей, Автономної Республіки Крим і загальнодержавного рівня;

визначити перелік галузей економіки, щодо яких розробляються прогнози та програми їх розвитку, та відповідальних виконавців;

у тримісячний строк забезпечити підготовку методичних рекомендацій розроблення прогнозних та програмних документів економічного і соціального розвитку.

Президент України

Л.КУЧМА

м. Київ, 23 березня 2000 року
N 1602-III